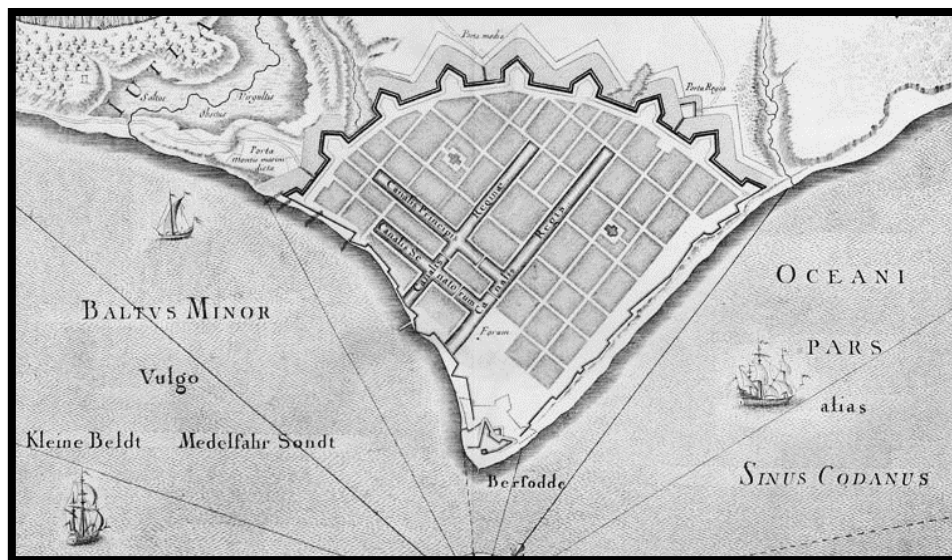

Kort om Fredericias historie

Før 1650 var der ingenting, der hvor Fredericia ligger i dag. Der var kun sump og vildnis, og der boede ingen mennesker. Området hed Bersodde.

Frederik den 3. ville gerne have en stærk *fæstning*, så han kunne beskytte Danmark mod fjender. Han besluttede derfor, at der skulle bygges en stor vold ved Bersodde. Bag ved volden skulle der ligge en helt ny by. Den skulle hedde Frederiksodde. Byen og volden blev bygget fra 1650-1657. Først i 1664 kom byen til at hedde Fredericia.

Frederiksodde 1657

Det var svært at få folk til at flytte ind i byen. Frederik den 3. og de senere konger lavede derfor flere regler og love for at få den til at vokse.

De første mange år slap man for at betale *skat*. Hvis man skulle i fængsel, kunne man også undgå det ved at flytte til Frederiksodde/Fredericia. Man skulle dog betale nogle penge til byen hvert år.

Frederiksodde bliver stormet (1657)

I 1657 gik Frederik den 3. i krig mod Sverige og den svenske konge Karl Gustav den 10. Svenskerne kom til Frederiksodde i august måned og *belejrede* byen. Den 24. oktober stormede de byen og indtog den på bare to timer.

Før de svenske soldater noget tid senere rejste hjem, også ødelagde så meget de kunne af fæstningen. Danskerne var derfor nødt til at bygge Frederiksodde op igen.

Nye regler og love (1674)

I 1674 indførte Christian den 5. den nye lov, at folk i Fredericia fik lov til at have en anden religion end kongen – de fik *religionsfrihed*. Det var ellers meget forbudt i Danmark dengang. Kongen var *kristen*, og det skulle alle folk i Danmark også være. Christian den 5. håbede på den måde at få Fredericia til at vokse.

Katolikker og protestanter

Man kunne være kristen på flere måder, og to af de største kristne grupper i Europa hed *protestanter* og *katolikker*. Kongen var protestant, og det var derfor forbudt at være katolik i Danmark.

I dag kan det virke ligegyldigt, hvordan man er kristen, men dengang var det vigtigt.

Tre forskellige grupper

Der kom mennesker med tre forskellige slags tro til Fredericia: *Jøder*, *katolikker* og *de reformerte*.

Jøderne byggede en *synagoge* (et bedehus) i Riddergade, og lagde en gravplads ved Vester Voldgade.

Til venstre: Den jødiske synagoge kort før den blev revet ned i 1914.

Til højre: Den jødiske gravplads, 2018.

Katolikerne byggede Sankt Knuds kirke og skole i Sjællandsgade.

Sankt Knuds Kirke, ca. 1880.

De reformerte troede på en anden form for kristendom end katolikkerne. Mange af dem boede i Frankrig. Her blev de forfulgt, og de var derfor flygtet til Tyskland. De var dygtige til at handle og dyrke tobak. Derfor inviterede kongen dem til Fredericia, så de kunne hjælpe byen med at vokse.

De reformerte byggede en kirke og en skole i Dronningensgade.

Den reformerte kirke, ca. 1920.

De protestantiske kirker

Allerede i 1600-tallet blev der bygget to protestantiske kirker inden for voldene. De hedder Sankt Michaelis Kirke og Trinitatis Kirke.

Michaelis blev mest brugt af byens soldater, og Trinitatis mest af byens borgere.

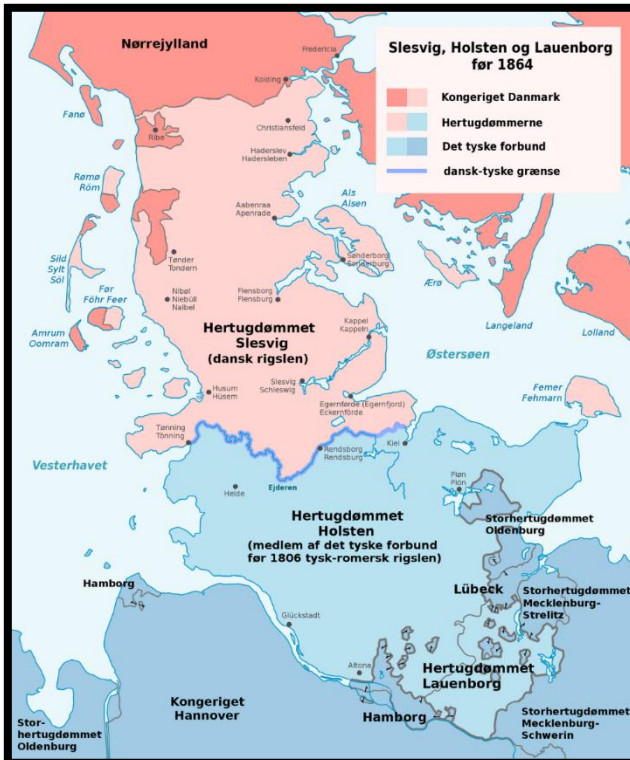
Til venstre: Trinitatis Kirke, ca. 1900.

Til højre: Sankt Michaelis Kirke, ca. 1920.

De Slesvigske Krige (1848-51 og 1864)

I 1848-51 og 1864 var Danmark i krig mod slesvig-holstenerne. Disse krige kaldes *De Slesvigske Krige*. Slesvig og Holsten var hertugdømmer, hvor den danske konge var hertug, men de var ikke en del af Danmark. De gjorde oprør mod den danske konge, da de gerne ville kunne bestemme selv.

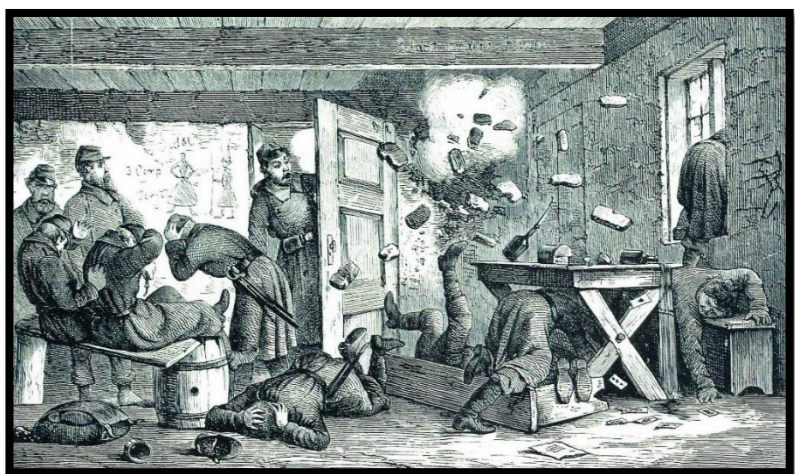

Belejring og bombardement (1849)

I maj 1849 belejrede slesvig-holstenernes hær Fredericia og begyndte at bombardere byen. De fleste mennesker i byen flygtede til Fyn, mens nogle blev i Fredericia for at passe på husdyr og ejendomme.

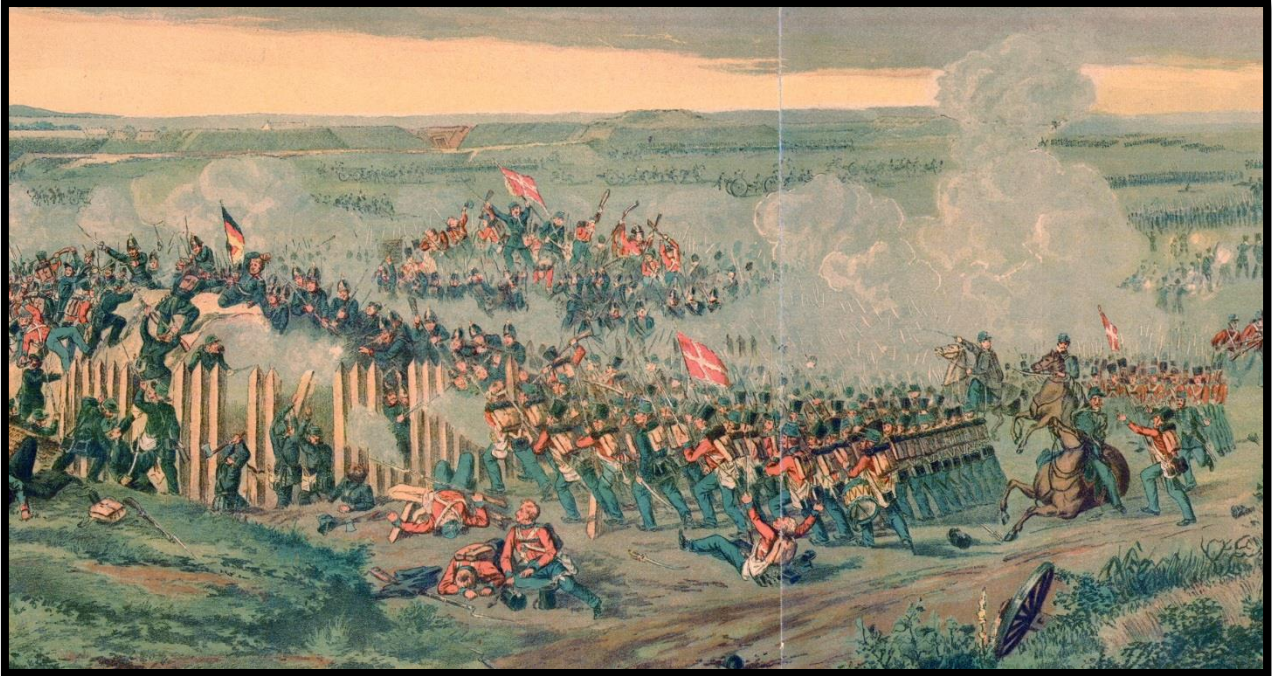
Slesvig-holstenerne bombede Fredericia, fordi de ville afskære byen fra Fyn og resten af Danmark. Hvis det lykkedes, var Fredericia fortabt. Det vidste danskerne, og man måtte bryde belejringen, inden det var for sent.

General Bülow planlagde derfor, at man skulle angribe fjenden om natten mellem den 5. og 6. juli.

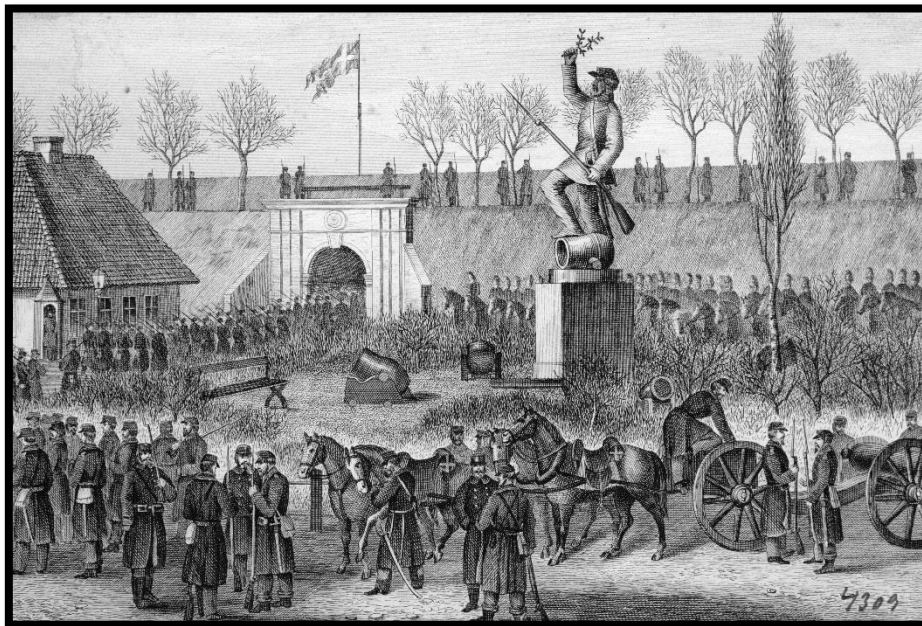

6. juli-Slaget ved Fredericia (1849)

Planen lykkedes, og efter et meget blodigt slag blev fjenden drevet på flugt. Over 2.000 soldater blev såret og godt 700 blev dræbt – bl.a. general Rye. Alle de faldne danskere blev begravet i Krigergraven ved Trinitatis Kirke.

9 år efter blev Landsoldaten rejst til minde om slaget, og både Rye og Bülow fik deres egne mindesmærker. Man fejrer stadig sejren ved en stor byfest 6. juli hvert år.

Jernbanen kommer til byen (1866)

I 1866 kom jernbanen til Fredericia, som blev *knudepunkt* for togtrafikken. Det betyder, at alle tog, der kom fra Sjælland og Fyn, kørte til Fredericia. Her skulle man så skifte tog uanset, om man skulle mod nord, syd eller vest.

Fredericia blev også centrum for posten, fordi brevene kunne komme hurtigt frem med togene.

Fredericia Banegård, ca. 1900.

Besættelsen (1940-45)

Under 2. Verdenskrig blev Danmark besat af Tyskland. Der kom mange tyske soldater til Fredericia, fordi man herfra kunne sende dem rundt i hele Danmark med tog.

Nogle danskere lavede *sabotage* mod de tog, der havde tyske soldater med. Det betød bl.a., at de sprængte jernbaneskinnerne i stykker.

Som hævn for sabotagen sprængte tysker-venlige grupper populære danske mødesteder i luften – bl.a. Fredericia Teater.

Fredericia Teater sprængt i luften, marts 1945.

Opgaver

- 1) Hvad hedder Frederiksdal i dag?
- 2) Hvad skete der i 1657?
- 3) Hvad betyder *fæstning*?
- 4) Hvad betyder *religionsfrihed*?
- 5) Hvad måtte de andre religioner i Frederiksdal ikke?
- 6) Hvilke kirker eller bedehus var der inden for voldene?
- 7) Hvilke andre regler lavede man, for at lokke folk til at flytte til Fredericia?
- 8) Hvem var Danmark i krig med i 1848-51? Hvorfor?
- 9) Hvad betyder *belejring*?
- 10) Hvad skete der i maj 1849?
- 11) Hvad skete der 6. juli 1849?
- 12) Hvad er Landsoldaten et mindesmærke for? Hvorfor tror I, at statuen blev meget populær?
- 13) Hvorfor fejrer man mon stadig 6. juli?
- 14) Hvad betyder *knudepunkt*?
- 15) Hvorfor kom der mange tog til Fredericia?
- 16) Hvorfor kom der et stort postkontor i byen?
- 17) Hvorfor blev Fredericia Teater sprængt i luften i 1945?
- 18) Hvad tror I, at man gjorde for at beskytte huse og andre ting fra at blive sprængt i luften under Besættelsen?

